

A BUDAPESTI
SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK

É R T E S I T Ő J E.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az „Értesítő”-t a társulat tagjai díj nélkül kapják.

Megjelenik minden hó utolsó napján 1000 példányban.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők be.

A választmány megbízásából szerkeszti: a társulat titkár.

SZERKESZTŐSEG:

Budapest, IV. kerület, Himzö-utca 1. szám földszint.

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

HIRDETÉSEKET

a társulat titkársága (Budapest, IV. kerület, Himzö-utca 1. szám földszint) vesz fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldalra terjedő nagyságban	20	frt	—	kr.
1/2	10	»	—	»
1/4	6	»	—	»
1/8	3	»	50	»

Egész évre szóló hirdetéseknel 20% engedmény.

Munka után.

Azt a messze földön ismeretes és sok szeretettel ápoló régi közmondást: «munka után édes a pihenés» megmódosítjuk a vendéglősök részére olyformán: «munka után jön a munka kedv.»

Senki sem tagadhatja, sokat dolgoztunk ebben a most haldokló esztendőben, mégis majdnem elérhetetlenül messze jár előttünk a pihenés ideje, mert mindaz, a mit idáig végeztünk csak előkészület volt nagy feladatok megoldásához és előmunkálat sok és nagy munkához, melynek terhe a jövőben hárul reánk.

Ha azonban a kitűzött szép czélok elérése s a messze jövőbe megállapított munkaterv végrehajtása is oly jól sikerülend, miként az ez évben végzett előmunkálatok, akkor talán beszélhetünk majdan pihenésről is.

De mindaddig, míg az országos vendéglős kongresszuson föltárt, a vendéglős ipart romlással fenyegető bajok orvoslást nem nyernek, s míg a kongresszussal kapcsolatban fölmerült, a vendéglős ipar szakszerű fejlesztését, elismert jellegűvé tételét czélzó törekvések és egyéb, kulturális jelentőségű, messzeható szép eszmék megvalósítása teljesebbé nem megy, pihenésről szó sem lehet.

A kongresszus határozatainak azt a részét, mely a petíciók elkészítésére és beterjesztésére vonatkozik, a végrehajtó-bizottság már fogatosította s úgy a pénzügyminiszternek, valamint a kereskedelemügyi miniszternek is küldött-ségileg átadta az összes kérelmeket és óhajtasokat kifejező föliratokat.

Mindkét föliratot — a végrehajtó-bizottság határozatához képest — lapunk jelen számában közölve a kongresszus minden tagjának megküldjük, annak bizonyosságául, hogy a végrehajtó-bizottság hiven teljesítette feladatát.

S ha még eláruljuk, hogy a küldöttségek illetékes helyen kedvező fogadtatásban részesültek, akkor jó reménnyel várhatják a vendéglősök ügyük méltányos elintézését.

Addig is, míg mindez elkövetkezik, kívánunk összes szaktársainknak kitartást biztosító jó egészséget és a még hátralévő sok munka teljesítéséhez lelkesedést, jó kedvet az új esztendőben.

Kongresszusi ügyek.

Jegyzőkönyv. Felvétellett Budapesten, 1896. év november hó 24-én, az ugyanezen évben tartott országos magyar vendéglős kongresszus által kiküldött végrehajtó-bizottságnak az «István főherceghez» czimezett szállodában tartott üléséről.

Megjelentek: Gundel János elnök, Wirth Ferencz, Hermann Ferencz, Nosek Ignác, Förster Konrád, Pecz Károly, Bittner Alajos, Wohlfahrt Vilmos, Koch József, Blaschka István, Prindl Nándor, Mehringer Rezső, Glück Frigyes, Kommer Ferencz, ifj. Ács Károly társulati ügyész, Poppel Miklós titkár, Budapestről; Priváry Pál Szegedről, Kunczi Mihály; Sopronból, Seress Márton Kassáról, Boor József a komáromi-dr. Flóris Endre a pécsi-, dr. Lux Ubald az aradi ipartársulat ügyésze, Sugár Ignác a miskolci ipartársulat titkára.

Elnök az egybegyülteket szívélyesen üdvözli s köszönetet mond — különösen a vidéki szaktársaknak — fáradságot nem ismerő ügybuzgóságukért.

Jegyzőkönyv hitelesítőkül felkéri Pecz Károly és Förster Konrád urakat.

Bejeleni, miszerint: Bokros Károly Esztergomból, Polák Lajos Miskolcraól, Schalkház Lipót Kassáról, Goldner Károly P.-Ladányból, Körmöczy József Kecskemétről, dr. Szabó László Szombathelyről, levélben igazolják meg nem jelenésüket.

Tudomásul vétetik.

1. Elnök legelőször is azt a kérdést veti fel, hogy a miniszteriumokhoz intézett fölterjesztések átadását teljesítő küldöttségbe vidéki tagok is meghivassanak-e?, mert ez szerinte némi nehézséggel jár.

Priváry Pál és Seress Márton megbízóik nevében kívánják, hogy a minisztereknél tisztelgő küldöttségben vidéki szaktársak is legyenek.

A határozat ez utóbbi kívánság értelmében hozatván meg, a végrehajtó-bizottság vidéki tagjai a tisztelgés napjáról annak idején értesítendők.

Az eljárás könnyítése czéljából kísérlet teendő annak kieszközlése iránt, hogy a pénzügy- és kereskedelemügyi miniszter ugyanegy napon fogadják a küldöttséget.

2. A kongresszusról felvett jegyzőkönyv teljes felolva-

sását a végrehajtó-bizottság elejteni határozza, mert a jegyzőkönyvet nyomtatásban ugyis megkapta mindenikük, s csakis a kongresszus elé terjesztett indítványok és az azokra vonatkozó határozatok felolvasását kívánja, minek megtörténte után a jegyzőkönyv hitelesített.

3. Ifj. Ács Károly, a budapesti ipartársulat ügyésze előterjeszti a magy. kir. pénzügyminiszterhez intézett föliratot, melyben a kongresszus idevágó határozatai mind összefoglalvák.

Sugár Ignác szükségesnek tartja, hogy a kérvények kinyomattatván, a kongresszus tagjainak megküldessenek.

Elnök erre megjegyzi, hogy már intézkedés történt ez irányban s a föliratok közöltetni fognak a társulat értesítőjében.

Az elnök kijelentése köszönettel fogadtatván, az előterjesztett fölirat minden részletében tárgyalás alá vétetett és Sugár Ignác némi kibővítő javaslatával együtt elfogadtatott.

4. Ifj. Ács Károly előterjeszti a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez intézett felterjesztést.

E felterjesztés részletes tárgyalás után jóváhagyatván, ifj. Ács Károly urnak a munkálatokért elismerés és köszönet szavaztatott.

5. Elnök köszönetét nyilvánítja a végrehajtó-bizottságnak s továbbra is az ügy iránti lelkesedésre buzdítja s az ülést befejezettnek jelenti.

A végrehajtó-bizottság tagjai az elnököt többszörösen, zajosan megéltenezik s ezzel az ülés véget ér.

Az 1896. évi szeptember havában tartott országos magyar vendéglős-kongresszus kérvénye a m. kir. pénzügyminiszterhez.

Az ezredéves kiállítás alkalmából Magyarország vendéglősei, mint sok más hazai egyesületek, egyletek és testületek szintén kongresszust tartottak, a hol az utóbbi tíz év alatt felmerült s a vendéglős-ipart a legközelebből érdeklő eszmék és sérelmek behatóan tárgyalattak és megállapítottak egyuttal az utak is, mely irányokban keressük az orvoslást.

Számos oly kérdés került a sorra, a mely nem csak a székes-fővárosban, hanem különösen a vidéken nemcsak zsidbasztól, de bénítól, sőt megkárosító módon hat iparunkra, melyek orvoslása tehát életkérdést képez, miért is eljes őszinteséggel tárjuk fel Nagyméltóságod előtt a helyzetet.

Iparunkra nagyon zsidbasztól hat a kismértékbeni elárusítás, jelesen azon oknál fogva, hogy azt minden kereskedő és szatócs gyakorolhatja és pedig oly módon, hogy az elárusítások száma nem korlátozható.

Habár a törvény ezen intézkedése szerfelett sérelmes, mert ily értelemben a kismértékbeni elárusítások száma a végtelenig szaporítható és így iparunkra nézve fenyegető veszélylyel jár, mégis a törvény revíziójáig kénytelenek vagyunk megküzdeni ezen nehézségekkel és pedig anyagi károsodással, azt azonban a törvény világosan kizárja, hogy a kismértékbeni elárusítók formális kimérést gyakoroljanak.

Már pedig úgy a fővárosban, mint különösen a vidéken lépten-nyomon találkozunk azzal, hogy a kismértékbeni elárusítók, egyuttal rendszeres kimérést is gyakorolnak.

Ezen visszás állapotnak tehát sürgős orvoslása mulhatlanul szükséges és ez irányban az illetékes Pénzügyigazgatóságok utasítandók lennének a legszigorubb ellenőrzés gyakorlására és szigoru büntetések alkalmazására, sőt a mi fő kimondani azt, hogy kismértékbeni elárusítóknak kimérési engedély egyáltalában ki nem adható, a poharazás és a utczán át való kimérés pedig szigoruan eltiltandó lenne vagyis a kismértékben való elárusítás, a korábbi korlátok között lenne megengedendő, mert csak így reménylhető ezen visszaélések gyökeres kiirtása.

Azonban mindenesetre kívánatosnak tartjuk, hogy az 1888. évi XXXV. t.-cz. revíziója alkalmával a kismértékben elárusítások teljesen megszüntetessenek és ezen elárusítási jog kizárólag a kimérési engedélylyel bírókat illesse meg.

A mennyiben pedig ezen kérelmünk teljesíthető nem lenne, úgy az esetre a kis mértékbeni elárusítások száma korlátozandó és a minimumra leszállítandó volna.

Nagyobb mérvű sérelmet képez, továbbá az italmérési illeték czimén meghatározott összegek túl magassága és a vidékre vonatkozó három osztálybani sorozása, mert alig van ipar, a mely annyiféle megterheltetés alá esik, mint éppen a vendéglős ipar, ugyanis az ezen ipart gyakorlók, nem csak hogy tulmagas harmad és első osztályu kereseti adókkal és ehhez mért községi és utadóval vannak terhelve, hanem ezen-tul fizetik a szintén nem csekély mérvű fogyasztási adót s mindezeket tetézi még az italmérési illeték és italmérési adó.

Ily körülmények között nem csoda, ha általános a feljajdulás, mert hisz a vendéglős existenciája a legsúlyosabban van megtámadva.

Ehhez járul még az, hogy az illeték minden osztályánál a maximum van megállapítva s daczára annak, hogy az illetékek tulmagasaknak bizonyultak, még is az általános tapasztalat azt bizonyítja, hogy az italmérési illeték kivetésénél minden alkalommal a törekvés oda irányul, hogy illeték czimén minél magasabb összegek folyjanak be és az az által éretik el, hogy ma, különösen a fővárosban alig van kis korcsma, a mely a legkisebb osztályba tartoznék, mert az üzleteket fokozatosan a magasabb osztályba sorozzák s ez irányban hiába minden védekezés, minden bizonyítás. Ennek szigoru következménye, hogy évenként számos üzlet megy tönkre s így az állam nem csak iparost, de adófizető polgárokat veszít.

A vidékre alkalmazott hármas osztályozás sem felel meg a viszonyoknak, mert a harmadik osztály illetéktétele oly magasra van megállapítva, hogy azt a kis korcsmáros anyagi erejének tulfeszítése nélkül képtelen megfizetni s innen van az egymást érő tönkrejutás és üzletfelhagyás.

Miért is a vidékre nézve, az illetéknek öt osztályba leendő sorozása, vagy alacsonyabb tételek alkalmazása ezen ipar hathatós fellendülését idézné elő.

Ezen kérdés megoldása és helyesebb közgazdasági viszonyok tereemtése szintén szükségessé teszi a törvény revízióját, mert csak ez uton reménylhető, hogy egészségsőbb állapot következzen be.

E tekintetben célirányosnak mutatkoznék, hogy az italmérési illeték az üzletek után annak minősége és terjedelmére való tekintettel, egyszerismindenkorra állapíttatnék meg, mert ez által eleje vétetnék azon folytonos fluktuációnak, melynek ez időszerint minden vendéglős ki van téve.

A törvény értelmében kívánatos az is, hogy az italmérések száma, úgy Budapestre, mint a vidékre nézve is végleg megállapíttassék s ha megállapított, úgy kérelmezzük, hogy a nagyméltóságú Pénzügyminiszterium ezen számon ne menjen túl, mert ez által szintén számos visszaélésnek eleje vétetnék.

Nem különben sérelmes egyes Pénzügyigazgatóságoknak azon törvénybe ütköző eljárása, hogy a vendéglő-öket kötelezik arra, mikép italmérési engedélyeiket évről-évre díjak lefizetése mellett megújítsák, így történik ez jelesül Aradon a honnan ez irányban panasz is érkezett be. Ezen intézkedés világosan a törvénybe ütközik, miután a törvény világos és félremagyarázhatlan szavai szerint az italmérési engedélyek határozatlan időre adatnak, egyuttal taxative felsorolva azon esetek, melyekben az italmérések száma apasztható, vagy apasztandó.

Hasonlóképen nagyon sérelmes momentum, a mindinkább elharapódzó, az ugynevezett saját termésű borok eladása, a melynek célja a törvény kijátszása; mert elvégre semmi szavunk, ha valaki tényleg sajáttermésű borait adja el, de mikor szemtanui vagyunk annak, hogy termelt valakinek 60—70—100 hektoliter bora és mégis elad 300—400 hektoliter bort, a mi iparunk rontására, ezt némán nem tűrhetjük, miért is kérelmünk oda terjed, hogy a bortermelők termelt bormennyisége összeirandó s ha a termelt mennyiségen túl árusít el, úgy köteleztessék az illető eladási engedélyt beszerezni s így egyrészt mint kereskedő fog az illető megadóztatni, másrészt pedig a vevő tudatával bir annak, hogy nem termelővel, hanem borkereskedővel van dolga.

Ezen visszás állapotok mielőbbi orvoslását és megszüntetését sürgősen kérelmezzük.

Nem csekélyebb mérvű nehézségek, sokszor majdnem megdönthetetlen akadályok merülnek fel az 1888. évi XXXV. t.-cz. 4-ik és 7-ik §§-ból folyólag, ugyanis a 4. §. értelmében a pénzügyi hatóság által adandó engedély kinyerése előtt sem a kimérést, sem a kismértékben való elárusítást nem gyakorolhatják korcsmárosok, vendéglősök, italmérők stb.

Ezzel kapcsolatosan a 7. §. intézkedik aziránt, hogy a kimérési helyiség fekvésére nézve stb. különös gond fordítandó.

A két szakaszból világosan kitűnik, hogy mielőtt valaki engedélyért folyamodik, már előzetesen helyiséggel kell birnia, mert ha ilyen felett nem rendelkezik és azt ki nem jelölheti ipszofaktó nem folyamodhatik, miután más harmadik személy birlalatában levő helyiséget ki nem jelölhet, sem pedig ilyenre engedély nem adható.

Mi következik tehát ebből, az, hogy a folyamodni szándékozó azon kényszer hatása alatt, hogy folyamodásában már a helyiséget megjelölni, sőt magára a berendezésre is gondot fordítani köteles, első sorban tehát kibérli az üzleti helyiséget, mely köztudomásulag korcsmáros-iparra béreltven eléggé magas áron adatik bérbe. S figyelemmel arra, hogy a vendéglős negyedévenként nem költözhetik, tehát a bérlet rendszerint több évre köttetik meg s a berendezés is a helyiség mérvéhez képest eszközöltetik. Ebből folyólag nagyon természetes, hogy a bérleményt a vendéglős átveszi, a bért kifizeti s folyamodik az engedély megadásáért.

Most kezdődik már a létért való küzdelem; helyisége és berendezése megvan, de az üzlet gyakorlását meg nem

kezdheti, mert nincs engedélye, ámde ennek elnyerése a legjobb esetben félévbe kerül, sőt olykor hosszabb időbe. Ily hosszú procedura mellett nem lehet csodálni, ha az illető folyamodó a megélhetési kényszer hatása alatt és kétségbejett helyzetében a törvényt megszegi és engedély nélkül kezdi a kimérést gyakorolni s így kényszer helyzete hozza törvényellenes állapotba, melynek szigorú következménye ugyan a birságolás, de másrészt vesztí a kincstár az engedély kiadásáig az italmérési illetéket.

Mindezen visszás helyzeten és állapoton az erélyes és gyors eljárás könnyen segíthetne, ámde ez irányban a törvény nem intézkedik, az ezerszeres magán sürgetések pedig nem használnak.

Holott ha a jelen törvény, mint az ipartörvény a folyamodások elintézését záros határidőhöz kötné, akkor ezen esetre a csigalassuság megszűnnék és számtalan kellemetlenségnek vétetnék eleje, úgy számos tönkrejutás akadályoztatnék meg.

Mert a sok közül csak egy esetet hozunk fel, ugyanis Lengyel János nevű szaktársunk 1895. évi május hó 1-ére bérelt helyiséget, italmérési engedélyért öt héttel megelőzőleg folyamodott, tehát annyira megelőzőleg, hogy a benyújtástól május 1-éig a folyamodás a legnagyobb kényelemmel sokszorosan elintézhető volt, azonban ez nem történt s a kérvényező május hó 1-én az üzletet megnyitotta s az elutasító határozat augusztus hó második felében kézbesített és pedig a rendőrkapitányság véleménye alapján, mert állítólag az üzlet az iskola közelében lett volna. A felebbezéshez a kérdéses iskola igazgató ur bizonyítványa volt csatolva azon kijelentéssel, mikép a vendéglő oly helyen fekszik, hogy az az iskolára egyáltalában befolyással nem lehet, mégis késő ősszel helybenhagyó határozat érkezett le és az üzletet tél idején a hatóság zárta be.

Ezen és sok más hasonló esetek eléggé igazolják, hogy hasonló eljárás mellett ezen szakaszok tarthatatlanok, de tarthatatlan ezen állapot akkor is, ha az állam érdekeire figyelemmel kívánunk lenni.

Tovább menve, a törvény 5. §. értelmében kimérési engedély csak oly teljeskorú egyéneknek adható, a kik teljesen megbizhatók.

A teljes megbizhatóság szempontjából elégségesnek tartható-e a feddhetlen előélet? mi azt hisszük, hogy nem. Mert habár igaz, hogy a megbizhatóság egyik kelléke a feddhetlen előélet, de ez semmi esetre sem meríti ki ezen fogalmat egész teljességében, miután ezen fogalom jelesül ezen iparnál a feddhetlen előéleten kívül involválja a szak-képzettséget, mely nélkül képtelen az üzlet vezetésére, ha pedig mégis folytat üzletet, azt saját kárára, a nagyközönség hátrányára és az állam rovására folytathatja,

Mert az csak nem képzelhető el, hogy egy kereskedő, kisiparos, avagy állás nélküli hivatalnok, a ki e szakmában nem foglalkozott, a ki ez ipart nem tanulta, képes legyen egy vendéglő vagy korcsmai üzlet vezetésére és a nagyközönség igényeinek kielégítésére.

Innen van az, hogy bár minduntalan új és új üzlet nyílik, de hiányzik a vállalkozóban a szakképzettség, hiányzik a szükséges tőke minek szigorú következménye, hogy évenként 150—200 korcsmáros megy tönkre s az állam ugyanannyi adófizető polgárt veszít.

Az eddig felhozottak után szerény véleményünk oda concludál, hogy nagyméltóságodhoz azon kérelemmel járunk, mikép az 1888. évi XXXV. t.-cz. 5. és 6. §§-ainak értelmezéseként az mondassék ki, hogy italmérési engedély oly magyar állampolgároknak adható ki, kik minden irányban teljesen megbízhatók, vagyis a feddhetlen előélet igazolásán tul, kellő szakképzettséggel és vagyonnal rendelkeznek.

A szakképzettség tekintetéből pedig az engedély kiadása előtt szakképzett bizalmi férfiak lennének meghallgatandók.

Az üzleti helyiség fekvésére nézve a magyar kir. államrendőrség oda lenne utasítandó, hogy minden egyes esetben 3 nap alatt tegyen jelentést a pénzügyigazgatásnak arról, hogy a helyiség megfelel-e a törvényben előirt kellékeknek, vagy sem; viszont az illetékes pénzügyigazgatóságok is, záros határidő alatti intézkedés tételre lennének utasítandók.

Ezek szigorú megtartása esetében eléretnék az, hogy sok tisztátalan konkurencia burjánzása meggátoltnék, a fogyasztó közönség igényei kielégítést nyernének s a vendéglős- és korcsmáros-ipar egészséges alapokra lenne fektetve.

Felette sérelmes még a vendéglős-iparra, a különben törvény által is tiltott müborgyártás, mely minden tilalom daczára eléggé élénken virágzik itt a fővárosban is, de különösen a vidéken, a hol a korcsmáros-ipart veszélyesen támadja meg, miután ez a müborgyártóval szemben a konkurencziát nem bírja ki, mert a tisztességes korcsmáros a tőkén termett bor literjét 30—35 kron alól nem adhatja, addig a müborgyártó 4—5 krért produkál egy liter bort és potom áron hozza forgalomba.

Ezen törvényellenes állapot két oldalról bírálendő el és pedig egyik hatása az, hogy a tisztos iparost a tönk szélére juttatja, másik hatása pedig a közegészségügy szempontjából bírálendő el.

A statisztika fényesen igazolja, hogy a kotyvasztott italneműek élvezete mily káros hatással van az emberiségre, mily óriás perzentuációt ragad el a halál az ilyenü italok élvezői sorából s mindez megtörténhetik azért, mert a törvény szigora nem alkalmaztatik teljes mérvben.

E tekintetben tehát kérelmünk oda terjed, hogy az 1893. évi XXIII. t.-cz. teljes szigorral hajtassék végre, ugy alkalmaztassék a legszigorubb ellenőrzés, hogy ez által a borhamisítási ak eleje vételessék.

Az eddig előterjesztettekben röviden foglaltuk össze mindazon sérelmeket, visszaéléseket, melyeknek sürgös orvoslása elodázhatlan; miért is esedezünk Nagyméltóságodhoz:

Méltóztassék az előadottakat beható tanulmány tárgyává tenni és a kifejtettek figyelembe vételével részint rendeleti uton a legsürgősebb intézkedéseket kegyesen megtéetni, részint pedig egyes, tán egyelőre meg nem oldható kérdéseket előkészíttetni és a törvény mielőbbi réviziója utján jogos és méltányos kérelmeinket kegyesen megoldásra juttatni.

Az 1896. év szeptember havában tartott országos vendéglős kongresszus kérvénye a nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez.

Az ezredéves kiállítás alkalmából Magyarország szállodásai, vendéglősei és korcsmárosai, mint számos más egyletek és ipartestületek szintén kongresszust tartottak, hogy éveken át az iparterén felmerült sérelmeket és vizsás állapotokat vita tárgyává tegyék s megállapítsák azon módozatokat, melyek a vendéglős és korcsmáros-ipart a valódi iparágak közé emeljék s megszüntessék azon zilált viszonyokat, melyek mai napig ezen iparágnál fenforognak.

Mert köztudomásu dolog és a vendéglősök ugy a korcsmárosok által nagyon is ismert tény az, mily vizsás helyzetben van a szállodás, vendéglős és korcsmáros-ipar a fennálló rendszernél fogva, mennyi kísérletezésre nyilik tág tér, mely kísérletezések egyrészt a kísérletező anyagi károsodását, sőt tönkrejutását vonják maguk után, másrészt pedig iparunk reputációját támadják meg sulyosan s ha ez állapottal komolyan foglalkozunk s keressük a valódi okot, ugy azt magában az ipartörvényben találjuk meg.

Ugyanis az 1884. évi XVII. t.-cz. az iparágakat két osztályba sorozza, a szerint, a mint az iparágak önálló megkezdése a törvény 4. §-a értelmében a képesítéshez, avagy a 10-ik §. értelmében az engedélyhez kötött.

Amde a törvény ezen intézkedése a nagyméltóságú Miniszteriumnak az ipartörvény életbe léptetése alkalmából 1884. évi augusztus hó 26-án 39266. szám alatt kibocsátott rendeletének 3. §-a szerint már is változáson megy át, a mennyiben a két osztályozáson tul már egy harmadik osztályozással találkozunk, mely szerint az ott felsorolt és engedélyhez kötött iparok a képesítéshez is köttetnek.

Nagyméltóságú Miniszter ur! A szállodás-, vendéglős- és korcsmáros-ipar csakis akkor felelhet meg valódi hivatásának, ha az egyuttal a képesítéshez is köttetik, mert egyedül ez esetben érhető el az, hogy ezen ipar, minden oly szakképzettséget nélkülöző, az iparnak csak hátrányára szolgáló vállalkozóktól szabadul meg, kik azt nem iparnak, hanem utolsó remediumnak tekintik, a mikor már semmi sem sikerült nekik, vagyonuk morzsáival e téren kísérleteznek a saját kárakra, a nagy közönség rovására és a közegészség hátrányára.

Már pedig ipar gyakorlásánál a törvény egyik főfeltétele a megbízhatóság, mely feltétel azonban nemcsak erkölcsi szempontból, hanem a gyakorolt ipar tudása és a szakképzettség — jelesül ezen iparnál a közegészségügy — szempontjából is elbírálendő.

Ahhoz pedig, hogy valaki ezen ipart helyesen és megbízhatóan gyakorolhassa, a szakképzettség mulhatlanul szükséges kellék, mert elvitázhatlan tény az, hogy kellő alapismeret és tanulmány utján sajátíthatók és érhetőek el azon kellékek, melyek iparunk szakavatott gyakorlásánál mulhatlanul szükségesek.

Igy például nyelvek ismerete, a földrajzban, a közlekedésügyben, könyvelésben, konyhavegytanban, számtanban és még egyéb e szakba vágó tantárgyakbani kiképzetésen kívül további nélkülözhetlen kellékek még a helyes pincze- és borkezelés, a borok biztos megítélésére vezető mesterfogások, az ételek készítesí modjai általában, nemkülönben a vendégek kiszolgálása körüli müfogások terén udvarias

érintkezés, sima és előzékeny magaviselet a vendéggel szemben, ügyes és tiszta felszolgálat, különböző ételeknek egyszerre történő tiszta felhordása, a vendég által a felszolgálóra nézve reabizott ételjegyzék (menu) helyes, ügyes és izletes összeállítása és végre a terítéstan.

Ezen iparágak a képesítéshez leendő kötése mellett bizonyít ama tény is, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter ur jóváhagyásával a budapesti szállodások, vendéglősök és koresmárosok ipartársulata külön szakirányu tanoncziskolát állított fel, a mely már is meglepő eredményeket mutat fel s hivatva van a szakképzett vendéglőst és koresmárost megteremteni.

A különös szakképzettség mellett bizonyít az is, hogy ezen szakirányu tanoncziskola már is állami segélyben részesült.

Ezen iparnak az engedélyhez kötésen felül a képesítéshez leendő kötése az 1896. évi szeptember hó 6., 7. és 8-án megtartott IV. országos ipartestületi gyűlésen is tárgyalatván, a legmelegebb támogatásban részesült, sőt ezen határozatnak a többi határozatokkal leendő együttes felterjesztése egyhangulag kimondatott.

A most felsorolt adatok teszik lelkiismereti kötelességünké, hogy iparunknak az engedélyhez kötésén kívül a képesítéshez leendő kötését is szorgalmazzuk s kérelmezzük nagyméltóságod kegyes és jóakaró támogatását, ezen jogos és méltányos kérelmünk tárgyában.

Ugyanez alkalmat felhasználjuk arra is, hogy a vasuti állomásokon levő vendéglők pályázat utjáni betöltésénél előfordulni szokott eljárásból folyó sérelmeinket és nehézségeinket feltárjuk és azok orvoslását kérelmezzük.

Ugyanis általánosan ismert tény az, hogy vajmi csekély számú vasuti vendéglő van, a hol az utazó közönség igényei kielégittetnek, tehát önként felmerül azon jogos kérdés, mi lehet ennek oka? A felelet ezen kérdésre igen egyszerű, a hiba a pályázati rendszerben fekszik. A mennyiben a vasuti vendéglőkre vonatkozó pályázati hirdetmények rendszerint úgy hangzanak, hogy az igazgatóság kiköti magának, miszerint a pályázók közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre szabadon választhat.

Magában véve ez elvileg igen helyes eljárás, ha betöltésnél nem az ajánlott bérösszeg, hanem a pályázó egyénisége és szakképzettsége lenne mérvadó, — ámde ez nem így történik, mert legtöbb esetben szakavatatlan, a vendéglősiparban sohasem foglalkozott egyénekre esik a választás. Ily körülmények között tehát nem csoda, ha az étterem ellen panasz után panasz merül fel és egyik utas a másikat riasztja el a vasuti vendéglőktől s az utas sokszor hosszú utakat kénytelen étlen-szomjan megtenni, míg végre oly vasuti vendéglőre akad, a hol tisztességesen étkezhetik és olthatja szomját.

Már pedig szerény nézetünk szerint tán nem utolsó dolog az utazó közönség kényelme, jó és izletes étkekkel és italokkal kiszolgálása.

Egészen másként állana a dolog akkor, ha a pályázatban világosan kitétetik, hogy az igazgatóság választása csakis oly pályázóra eshetik, a ki szakképzett vendéglős és az ipar gyakorlását okmányilag igazolja.

A vasuti vendéglőknek ily módon betöltése csakis előnyére válhatik az éttermeknek s mindenestre számos panasznak fog eleje vétetni, különösen akkor, ha a bevált

vasuti vendéglős nem zaklattatik minduntalan újabb és újabb pályázati hirdetéssel.

Iparunk nem csekély hátrányára, sőt őszintén szólva, valóságos megkárosítására van az utóbbi években nagy mértékben lábrakapott italnemekkel való házalás. Habár a házalás ellen, jelesül annak tilalmazása tárgyában mindent elkövettünk, mégis fáradozásaink a kellő ellenőrzés és szigorhiányában sikertelenek maradtak és az italnemekkel való házalás — mely most leginkább megrendelések czimén üzetik — mindinkább virágzásnak indul és pedig nemcsak a vendéglős ipar, hanem egyuttal az állam, és a kincstár rovására és kárára is.

Habár igaz, hogy az 1884. évi XVII. t.-cz. 183. §-a értelmében taxative felsoroltatnak azon iparok, melyek a jelen törvény rendelkezései alá nem esnek s így az ezen szakasz *l)* pontja értelmében a házalás sem esik ezen törvény keretébe, mindazonáltal kívántatik az, hogy a törvényhozás további rendelkezéséig a fenálló törvények és rendeletek szolgáljanak zsinórmértékül; vagyis a fenforgó esetre érvényben maradt 1852. évi szeptember hó 4-én kelt és újabb intézkedésekkel kiegészített nyílt parancs.

Már pedig ezen nyílt parancs 12. §-ának *b)* pontja értelmében az italul szolgáló minden folyadékok a házalókereskedésből kizárják.

Kérelmünk tehát nem is terjed tovább, minthogy a rendelet ezen szakasza a belügyminiszter ur ó nagyméltóságával egyetértőleg a legszigorubban végrehajtsassék.

Mindezeknél fogva alázattal esedezünk nagyméltóságodnak:

Méltóztassék az ezen beadványunkban részletesen előterjesztett kérelmeinket beható tanulmány tárgyává tétetni és annak, valamint az általunk felhozott indokok alapján, rendeleti uton kimondani, hogy a szállodás, vendéglős és koresmáros-ipar, mint a törvény 10. §-a értelmében engedélyhez kötött, egyuttal a képesítéshez is köttetik, továbbá kegyeskedjék nagyméltóságod a vasuti vendéglők betöltése tárgyában előterjesztett kérelmünket, valamint az italnemekkel való házalás tárgyában előterjesztetteket magas figyelmére méltatni, úgy a szükséges intézkedéseket megtétetni, a hozandó határozatról pedig mély alázattal alulirottakat értesíteni.

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv. Felvétellett Budapesten, 1896. évi november hó 20-án, a «Budapesti szállodások, vendéglősök és koresmárosok ipartársulata» választmányi üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, id. Kammer Ernő tisztb. elnök, Wirth Ferencz alelnök, Hermann Ferencz pénztárnok, Prindl Nándor, Mehringer Rezső, Steinbeisz János, Bittner Alajos, Koch József, Kern Ferencz, Hell Ferencz, Wohlfarth Vilmos, Blaschka István, Nosek Ignác, Morbitzer Lőrincz, Hein Lipót, Csalányi Károly, Förster Konrad, Karikás Mihály választmányi tagok; ifj. Ács Károly társulati ügyész és Poppel Miklós titkár.

Meg nem jelenésüket igazolták: Lippert Lajos, Kommer Ferencz választmányi tagok.

Elnök az ülést megnyitván, jegyzőkönyv hitelesítőül felkéri Prindl Nándor és Bittner Alajos urakat.

1. Az 1896. évi november 9-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

hitelesítettik; nemkülönben hitelesítettik az 1896. évi október hó 30-án tartott ülés jegyzőkönyve is.

2. Elnök bejelenti, hogy az előbbi ülésben hozott határozatok végrehajtatván:

a kongresszus jegyzőkönyve az «Értesítőben» kinyomatott és a kongresszus tagjainak megküldetett. Az ezzel járó, körülbelül 120 frtnyi költséget a rendelkezési alap terhére kéri megszavazni, mert a társulat pénztára már nagyon igénybe vétetett;

a végrehajtó-bizottság tagjainak a meghívók szétküldettek s ezzel egyidejűleg Glück Frigyes és Stadler Károly urak levélbelileg felkértek annak kinyilatkoztatására: elfogadják-e e tisztséget. Glück Frigyes ur azt írja, miszerint a kongresszuson tett kijelentéseit tartja magára nézve kötelezőknek; ellenben Stadler ur nem is válaszolt.

Az elnök jelentése tudomásul vétetvén, a kongresszusi jegyzőkönyv kinyomatásának költségei a rendelkezési alaphoz fedeztetnek.

3. Elnök előadja, hogy a szakiskola felügyelő-bizottságának legutóbbi ülése alkalmával Glück Frigyes választmányi tag ur akként nyilatkozott, hogy ő az április 24-iki választmányi ülésben megsértetett, mert egyik választmányi tag meghazudtolta. Tehát mindaddig, míg a választmány neki elégtételt nem szolgáltat, annak ülésein nem vehet részt.

Felkéri a választmányt, hogy ez ügyben határozzon.

A választmány beható tárgyalás után mély sajnálatát nyilvánítja a fölött, hogy Glück Frigyes ur a választmányi üléseken való megjelenéstől tartózkodik. Azonban kijelenti, hogy az általa vélt «meghazudtolás» félreértés csupán. Mert nemcsak hogy Bittner Alajos ur kijelenté a választmány színe előtt, miszerint sérteni nem akart, de nem is sértett, de a választmány meggyőződése szerint sem forog fenn sérelem. Felkérik tehát Glück Frigyes választmányi tag ur — jegyzőkönyvi kivonat közlése mellett, — hogy a választmányi üléseken ezentul ismét részt venni sziveskedjék.

4. Elnök előadja, miszerint a legutóbbi választmányi ülésben tévedésből azt jelentette, mintha a szakiskola tanári kara fizetésemelésért folyamodott volna az ipartársulathoz s a választmány akkor ez ügyben határozott is. Utólag azonban kitudódott, hogy ő előtte csak szóbeli említés történt erről a dolgról. Most azonban tényleg itt van a tanári kar kérvénye, a felügyelő-bizottság pártoló javaslatával ellátva. Kéri tehát a választmányt, hogy ez ügyben határozzon.

A választmány ragaszkodik az előző ülésben hozott határozatához, mely szerint a tanári kar kérelmét ezuttal nem teljesítheti.

5. Beterjesztetett:

a «Budapesti pinczér-egyesület» karácsonyi gyűjtő ive, szegény pinczerek gyermekeinek felruházása céljára;

ugyanezen egyesület javaslata a «Jubileum alapítványból» kiosztandó segélynek Kraut Benő és Valduga Gyula részére leendő megszavazása iránt;

végül ugyanazon egyesület átirata közösen rendezendő bál tárgyában.

A gyűjtő ivre a rendelkezési alaphoz 40 forint engedélyeztetik.

A jubileumi alapítványi segély a javaslatba hozott két egyén részére megszavaztatik.

A bálügy idő szüke miatt a legközelebbi ülésben fog tárgyalatni.

6. A társulati ügyész beterjeszti a kongresszusi végrehajtó-bizottság elé terjesztendő beadvány-javaslatokat.

Elfogadtván, a kiváló gondnal és szakértelemmel szerkesztett munkálatért az ügyésznek jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatik.

Több tárgy nem lévén napirenden, a választmányi ülés befejeztetett.

Kmft.

Jegyzőkönyv. Felvétel Budapesten, 1896. évi december hó 15-én, a «Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata» választmányi üléséről.

Megjelentek: Gundel János elnök, id. Kammer Ernő tisztb. elnök, Wirth Ferencz alelnök, Hermann Ferencz pénztárnok, Prindl Nándor, Kern Ferencz, Hell Ferencz, Mehringer Rezső, Nosek Ignác, Steinbeisz János, Kommer Ferencz, Glück Frigyes, Wohlfarth Vilmos választmányi tagok, Poppel Miklós titkár.

Hiányzottak, igazoltan: Ifj. Ács Károly ügyész, Vincze Lajos, Maloschik Antal, Krist Ferencz, Blaschka István választmányi tagok.

Elnök az ülést megnyitván, Glück Frigyes urat, a ki egy félreértés miatt hosszú időn át nem jelent meg az üléseken — szívből üdvözlí és felkéri: legyen újból olyan buzgó, tevékeny tagja a választmánynak, mint a milyen azelőtt is volt.

Glück Frigyes úgy hiszi: eddigi magatartásával bebizonyította azt, hogy lelkesül az ipar fejlesztéséért és érdeklődik az ipartársulat ügyei iránt. S ha egy kellemetlen félreértés miatt egyideig félre vonult is, ez nem jelentette érdeklődésének megszűnését s ezentul ismét készséggel fog közreműködni.

A választmány e kijelentést lelkes éljenzéssel fogadja.

1. Elnök jegyzőkönyv hitelesítőül Kern Ferencz és Steinbeisz János urakat jelöli ki.

Azután bemutatja a nm. magy. kir. pénzügy- és kereskedelemügyi minisztereknek átnyújtandó kongresszusi föliratokat, megjegyezvén, miszerint nem sikerült annak kieszközlése, hogy a miniszterek ugyanegy napon fogadják a küldöttséget.

A pénzügyminiszternél hétfőn, december 21-én délután 3 órakor kell tisztelegni s ugyanakkor lesz megtudható, hogy a keresk. miniszter is fogad-e.

A választmányt a küldöttség megalakítására kéri.

Az elnök jelentése tudomásul vétetvén, a küldöttség tagjai gyanánt Gundel János elnökön kívül id. Kammer Ernő, Glück Frigyes, Kommer Ferencz, Prindl Nándor, Wirth Ferencz, Kern Ferencz és Mehringer Rezső urak jelöltetnek, a végrehajtó-bizottság vidéki tagjai pedig jelentkezés végett átiratban értesítendő, miszerint a küldöttség gyűlékezése f. hó 21-én hétfőn délután 2 órakor Budapesten az István főherczeg szállodában történend.

2. Elnök bemutatja Kraut Benő volt temetkezési egyesületi pénzszedő levelét, ellátása iránt benyújtott kérvényének elintézése tárgyában.

A választmány a levélben nyilvánuló követelő modort megütözéssel veszi tudomásul, azonban tekintettel Kraut Benő súlyos betegségére és a társulat szolgálatában töltött

huzamos időre, részére a rendelkezési alapból 25 frt rendkívüli segílyt, 1897. január havától kezdve pedig 10 frt rendes havi segílyt engedélyez.¹

3. Felolvastatott a Schweitzer Hotelier-Verein Baselben kelt körlevele a «New-York Herald» című amerikai ujságban megjelent, a szállodásokat becsmérő közlemények miatt e lappal szemben követendő eljárás tárgyában.

A választmány határozatilag kimondja, miszerint a körlevélben a «New-York Herald» című hirlappal szemben követendő megtorló eljárásra nézve kifejtett elveket magáévá teszi s ilyen értelemben fog cselekedni, sőt megkeresi a helybeli kávé-ipartársulatot csatlakozás végett.

4. Elnök előadja, hogy az «Oesterreichische Gastwirthe Verband» elnöksége a tiszteletbeli tagok oklevelének ünnepélyes kiosztásához ötöt is, mint szintén tiszteletbeli tagot, meghívta Bécsbe s ő többet magával odautazván, ott kitüntető szíves fogadtatásban részesültek.

Ezzel kapcsolatban felolvassa az «Oesterreichische Gastwirthe Verband» sürgönyét, melyet az a mondott ünnepély alkalmából a budapesti ipartársulathoz és a szaktársakhoz intézett.

A választmány az elnököt ért megtiszteltetés fölött újból is örömét nyilvánítja s akként határoz, hogy az «Oesterreichische Gastwirthe Verband»-hoz üdvözlő irat intézendő, melyben kifejezést nyerjen az, miszerint a választmány magára nézve is kedves megtiszteltetésnek tartja azt a kitüntetést, melyben elnöke részesült.

5. A budapesti mészáros-ipartestület betegsegélyző pénztára zászlószentelési ünnepélyére szóló meghívó bemutatván,

e célra 10 frt engedélyeztetik s ez összegnek rendeltetési helyére leendő eljuttatásával Hermann Ferencz pénztárnok ur bizatik meg.

6. Elnök előadja, hogy magával hozván a szakiskola felügyelő-bizottságának jegyzőkönyveit, azok egyike a felügyelő-bizottság olyan határozatát foglalja magában, melynek érvényessége esetén a szakiskola javára befolyó adományok az iskola igazgatósága által kezeltetnének.

Ő e határozatot nem tartja elfogadhatónak, mert a szakiskola fenntartásáért most már teljesen az ipartársulat szavatol, tehát az adományok is itt kezelendők.

Titkár a szakiskola igazgatójától nyert információ alapján azzal a felvilágosítással szolgál, hogy a felügyelő-bizottság határozata csakis olyan adományokra vonatkozik, a melyek egy bizonyos, határozottan kijelölt célból, például tanulók megjutalmazása végett bocsáttatnak az iskola igazgatóság rendelkezésére.

A kérdéses határozat ilyen értelemben tudomásul vétetvén, még Glück Frigyes ur indítványához képest elhatározzatik, miszerint a Rajágh Lajos által a szakiskola javára adományozott 100 frtos italmérési kötvény és a Finkel Gyula által hasonló célra adományozott «Egyesült Budapest fővárosi takarékpénztár»-i $4\frac{1}{2}$ %-os záloglevél is mint külön alapítvány kezeltessek; tehát a folyó évi november hó 9-én tartott választmányi ülésben e tárgyban már meghozott más irányu határozat hatályon kívül helyeztetik. Ugyancsak Glück Frigyes indítványára beleegyezését adja a választmány, hogy a szakiskola javára szolgáló alapítványok kamatai fölött a szakiskola felügyelő-bizottsága rendelkezhet, kivéven azon esetet, midőn az alapító a kamatok rendeltetése iránt hatá-

rozottan intézkedik. Végül az elnök a választmány azon óhajtását tolmácsolja: nyugtassa meg Glück Frigyes ur a szakiskola tanári karát, hogy fizetés javítás iránti kérelmük méltánylásban részesül s mihelyst a körülmények engedik, teljesíteni is fog.

7. A «Budapesti pinczéregyesület» átirata a közösen tartandó bálra vonatkozólag előterjesztetvén,

elhatározzatik, miszerint az ipartársulat ismét a pinczér-egyesülettel közösen rendezzen bált. Mindenféle intézkedések a tavalyi bál-bizottságra ruháztatnak. Pénztárnokká — minthogy Förster Konrád ur felmentését kérte — Mehringer Rezső ur választatott.

8. Az országos pinczér-nyugdíjszövetkezet ügyében kimondja a választmány, miszerint annál inkább ragaszkodik most már korábbi határozatához, melynek értelmében ez ügyben az ipartársulathoz a létesítendő szövetkezet kiküldötteivel közös értekezlet tartandó, mert a folyó évi országos magyar vendéglős-kongresszus az országos vendéglős-szövetség és nyugdíj-intézmény létesítését határozta el s így e két ügy szorosán összefüggőnek tekinthető.

Minthogy azonban az értekezlet megtartása a pinczér-nyugdíjszövetkezet jogtanácsosának betegsége folytán újabban megint halasztást szenvedett — csakis a pinczér-nyugdíjszövetkezet központi bizottságának megkeresésére fog újból kitüzetni.

9. Feldmann Mór nyomdász ajánlata nyomdai munkák iránt

tudomásul vétetik.

10. A «Pesti hazai első takarékpénztár egyesület» körlevele sorsjegy biztosítás közvetítése iránt

tudomásul vétetik.

11. Tólos Lajos szóbeli kérelmére

az általa fizetett 2 frt kongresszusi tagsági díj neki visszautalványoztatik.

12. Schodl Máté fia által tolmácsolva azon kérelme, hogy a temetkezési egyesületbe újból felvétessék,

az alapszabályok értelmében nem lévén teljesíthető, kérelmező elutasítatik.

13. Az ipartársulati értesítő f. évi 11-ik számának nyomdai költségeit tartalmazó számla

kiadatik Hermann Ferencz pénztárnok urnak a 125 frt-nyi nyomdai költségnek a rendelkezési alapból való kifizetése végett.

14. Beterjesztetnek Brutovszky Jakabné, özv. Neukirchner Ferenczné, Edelman Amália, özv. Szakmári Istvánné, Brückner György, Mindler István segíly iránti kérvényei.

Brückner György és özv. Neukirchner Ferenczné részére 10—10 frt segíly engedélyeztetik.

Mindler István részére a rendelkezési alapból 15 frt segíly utalványoztatik.

Brutovszky Jakabné, özv. Szakmári Istvánné és Edelman Amália kérvényeinek elintézésére az elnökség nyer megbizást.

15. Az 1896. évi november hó 20-án tartott választmányi ülésről felvett jegyzőkönyv felolvastatván, hitelesített.

Több tárgy nem lévén napirenden, a választmányi ülés befejeztetett.

Kmft.

Ős-Budavár felebbezése.

Az «Ős-Budavára» nevezetű vállalat engedélyezése tárgyában hozott törvényhatósági közgyűlési határozat ellen az ipartársulat részéről az alább következő felebbezés történt:

Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur!

Legmélyebb tisztelettel alolirott ipartársulatnak tudomására jutván az, miszerint az állat- és növényhonosító társulatnak használatra átengedett közterületen az ezredéves országos kiállítás alkalmából létesült Ős-Budavára nevezetű mulatóhely tulajdonosai 3 évre terjedő engedély meghosszabbításért folyamodtak a székes-főváros hatóságához, mi az engedély megújítását úgy a magunk, valamint a közérdek szempontjából megakadályozandónak tartván, ellen-kérvénnyel járultunk a székes-főváros hatósága elé, melyben támaszkodva mindazon körülményekre, melyek e vállalat pártolása ellen vallanak, az engedély megtagadását kértük.

Azonban a székes-főváros tanácsa az ügyet az engedély meghosszabbítását pártoló javaslattal terjeszté a székes-főváros törvényhatóságának folyó évi november 4-én tartott közgyűlése elé s a közgyűlés, — habár több tekintélyes tagja megeccsázhatatlan helyességü érvek felsorolásával, az engedély meghosszabbítása ellen szólalt fel — mégis szavazás útján a vállalat javára döntött.

A törvényhatóság közgyűlésének ezen határozatát, mint olyant, melylyel szerény véleményünk szerint a közérdeknek egyáltalán nem tesz *hasznos* szolgálatot, az egyes iparágak-

nak pedig s ezek között különösen a vendéglős-iparnak felette nagy kárt okoz, ezennel

felebbezés tárgyává tesszük

és legmélyebb tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, miszerint jóváhagyását a közgyűlési határozattól megtagadni kegyeskedjék.

Nem szándékozván ismétlésekbe bocsátkozni, tiszteletteljesen kérjük Nagyméltóságodat, miszerint felebbezésünk indokolása gyanánt, a székes-főváros hatóságához betérjesztett ellen-kérvényünkben felsoroltakat figyelembe venni s e végből az iratok felterjesztését kívánni kegyeskedjék.

Budapest, 1896. nov. 16-án.

Mustár

legjobb és legolcsóbb

francia módra készítve
5 kiló vételnél 50 kr.

Árjegyzéket kívánatra küld

MOCZNIK L.

Conserv- és mustár gyáros

BUDAPEST,

VIII. ker., Alföldi-utca 10. sz.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY-SERFŐZŐDE

BUDAPEST—KÖBÁNYÁN

Városi iroda: VIII. kerület, ESZTERHÁZY-UTCZA 6. szám.

Ajánlja:

*ászok, király, márcziusi világos, márcziusi söfél „bajor mód“,
udvari „pilseni mód“, kétszeres márcziusi világos és söfél, vala-
mint **bak** söreit.*

Ezen, a legujabb technikai berendezésekkel fölszerelt serfőzödénknak évi gyártási képessége 400.000 hektoliter és az évenkénti eladás circa 300.000 hektolitert teszen. Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolcz-, Kolozsvár-, Nagyvárad-, Nyiregyháza-, Temesvár- és Debreczenben vannak.

Borivóknak, kik a bort savanyvízzel keze-
retik vegyíteni, mindenképp a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legízesebb és legfinomabb
SAVANYU-KÖR

ajánlható. E vis kiegészíti a bor savát és az italnak
felette kellemes, ingerlő mellékzót ad, annélkül, hogy
azt feketére festené.

Köbányai

Polgári Serfőző

részvénytársaság.

Szent - István - sör.

Polgár-sör.

**LUHNERZSE-
BET**

Kitűnő gyógy- és élvezeti víz; emeli az étvágyat, elő-
mozdítja az emésztést, tisztítja és élénkíti.

Kizárólagos szállítók

MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

Kohlensäure-Industrie

DER FIRMA

Dr. EUGEN und EMIL von WÄGNER

Chemische Fabrik. Budapest, IX., Soroksárergasse 96.

Empfiehl ihre

BIERSCHANK-VORRICHTUNGEN

PATENT WÄGNER.

Von diesen Bierschank-Vorrichtungen sind in verschiedenen Ausstattungen bereits mehrere hundert Stück in Budapest und in der Provinz in Betrieb und finden in Folge der wesentlichen Vortheile und Ersparnisse ungetheilten Beifall.

Kostenüberschläge und Abbildungen stehen zu Diensten, sowie eine Anzahl Zeugnisse zur Einsicht. Die unterfertigten Bierbrauereien empfehlen jedem Wirth zur Wahrung ihrer eigenen Interessen, die Anschaffung einer Bierschank-Vorrichtung der Firma Dr. Eugen u. Emil v. Wagner.

Anton Dreher's Bierbrauerei.

Erste Actien-Bierbrauerei.

Steinbrucher Bürgerliche Bierbrauerei Act.-Ges.

Steinbrucher Königs-Bierbrauerei Act.-Ges.

Saját tapasztalatom alapján minden vendéglősnek ajánlom a Wagner-féle készüléket

Gundel János.

FABRIK FLÜSSIGER KOHLENSÄURE.

ZUR BEACHTUNG: Zum Bierschank darf blos chemisch-reine flüssige Kohlensäure verwendet werden, welche in unserer Fabrik erzeugt, den Budapester Wirthen regelmässig und franco ins Haus geliefert wird.

➔ Az üzlet a nyár folyamán Várház-körut 4. sz. alá helyeztetik át! ➔

LÖWENSTEIN M. (MIHÁLY)

cégtulajdonos LÖWENSTEIN F. NÁNDOR

cs. és kir. udvari szállító, József főherceg cs. és kir. fensége udvari szállítója.

Főüzlet:

IV. ker., Eskütér.

Fióküzlet:

IV., Kishid-utca 7.

ajánlja nagy raktárát

mindennemű fűszer-árúkbán a legjobb minőségben; mindennemű bel- és külföldi sajtokban, hus, hal, főzelék és gyümölcs conservekben, csokoládé, francia és magyar cognacban, angol és francia különlegességeket, finom konyhák részére finom főző bort: Madera, Marsalla, Sherryt.

*Kizárólagos főraktára az „Anglo Continential Thee-Association”-nak
legjobb fekete teákban, valódi Jamaika rumok.*

Kivánatra árjegyzék bérmentve.

Kivánatra árjegyzék bérmentve.

PEZSGŐ

CHAMPAGNER

LOUIS FRANÇOIS & Co.

PROMONTOR.

Kitüntetések:

Paris 1889. EZÜST-ÉREM
Nizza 1890. ARANY-ÉREM
Lissabon 1890. Hors Concours és
NAGY DIPLOM
Temesvár, NAGY ARANY-ÉREM.

Auszeichnungen:

Paris 1889. SILB. MEDAILLE
Nizza 1890. GOLD. MEDAILLE
Lissabon 1890. Hors Concours und
GROSSES DIPLOM
Temesvár GROSSE GOLD.-MEDAILLE.

Főképviselek: — General-Vertretung:

RUDA és BLOCHMANN

BUDAPEST, Akadémia utca 16.